

Strategia rozwoju szkolnictwa wyższego w Polsce do 2020 roku (wersja I)

3 lutego 2010

www.uczelnie2020.pl

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego „Człowiek – najlepsza inwestycja”

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

ERNST & YOUNG

STRATEGIA STRATEGII

- ▶ **Diagnoza** – zdefiniowanie problemów do rozwiązania (SWOT)
- ▶ **Określenie** uwarunkowań zewnętrznych
- ▶ **Analiza** doświadczeń zagranicznych
- ▶ **Terapia** – propozycje rozwiązania problemów

PROBLEMY

**Niska jakość studiów na kierunkach masowych;
ogromna liczba studentów niestacjonarnych**

Zbyt sztywne, centralnie ustalone kierunki studiów

Nierówności społeczne w dostępie do studiów

Skromna aktywność naukowa, mało widoczna w świecie

Kształcenie kadry na własne potrzeby; niska aktywność
międzynarodowa

Wielozatrudnienie i brak motywacyjnego systemu wynagrodzeń

Zasady finansowania uczelni nie motywują do podnoszenia jakości

Dużo małych uczelni; fragmentacja dużych

Nieczytelny ustrój uczelni publicznych

Wątkie relacje uczelni z otoczeniem społecznym i gospodarczym

CELE

różnorodność

otwartość

mobilność

konkurencja

efektywność

przejrzystość

PROBLEMY

Niska jakość studiów na kierunkach masowych;
ogromna liczba studentów niestacjonarnych

Zbyt sztywne, centralnie ustalone kierunki studiów

Nierówności społeczne w dostępie do studiów

Skromna aktywność naukowa, mało widoczna w świecie

Kształcenie kadry na własne potrzeby; niska aktywność
międzynarodowa

Wielozatrudnienie i brak motywacyjnego systemu wynagrodzeń

Zasady finansowania uczelni nie motywują do podnoszenia jakości

Dużo małych uczelni; fragmentacja dużych

Nieczytelny ustrój uczelni publicznych

Wątkie relacje uczelni z otoczeniem społecznym i gospodarczym

CELE

różnorodność

otwartość

mobilność

konkurencja

efektywność

przejrzystość

PROBLEMY

Niska jakość studiów na kierunkach masowych;
ogromna liczba studentów niestacjonarnych

Zbyt sztywne, centralnie ustalone kierunki studiów

Nierówności społeczne w dostępie do studiów

Skromna aktywność naukowa, mało widoczna w świecie

Kształcenie kadry na własne potrzeby; niska aktywność
międzynarodowa

Wielozatrudnienie i brak motywacyjnego systemu wynagrodzeń

Zasady finansowania uczelni nie motywują do podnoszenia jakości

Dużo małych uczelni; fragmentacja dużych

Nieczytelny ustrój uczelni publicznych

Wątkie relacje uczelni z otoczeniem społecznym i gospodarczym

CELE

różnorodność

otwartość

mobilność

konkurencja

efektywność

przejrzystość

PROBLEMY

Niska jakość studiów na kierunkach masowych;
ogromna liczba studentów niestacjonarnych

Zbyt sztywne, centralnie ustalone kierunki studiów

Nierówności społeczne w dostępie do studiów

Skromna aktywność naukowa, mało widoczna w świecie

Kształcenie kadry na własne potrzeby; niska aktywność
międzynarodowa

Wielozatrudnienie i brak motywacyjnego systemu wynagrodzeń

Zasady finansowania uczelni nie motywują do podnoszenia jakości

Dużo małych uczelni; fragmentacja dużych

Nieczytelny ustrój uczelni publicznych

Wątkie relacje uczelni z otoczeniem społecznym i gospodarczym

CELE

różnorodność

otwartość

mobilność

konkurencja

efektywność

przejrzystość

PROBLEMY

Niska jakość studiów na kierunkach masowych;
ogromna liczba studentów niestacjonarnych

Zbyt sztywne, centralnie ustalone kierunki studiów

Nierówności społeczne w dostępie do studiów

Skromna aktywność naukowa, mało widoczna w świecie

**Kształcenie kadry na własne potrzeby; niska aktywność
międzynarodowa**

Wielozatrudnienie i brak motywacyjnego systemu wynagrodzeń

Zasady finansowania uczelni nie motywują do podnoszenia jakości

Dużo małych uczelni; fragmentacja dużych

Nieczytelny ustrój uczelni publicznych

Wątkłe relacje uczelni z otoczeniem społecznym i gospodarczym

CELE

różnorodność

otwartość

mobilność

konkurencja

efektywność

przejrzystość

PROBLEMY

Niska jakość studiów na kierunkach masowych;
ogromna liczba studentów niestacjonarnych

Zbyt sztywne, centralnie ustalane kierunki studiów

Nierówności społeczne w dostępie do studiów

Skromna aktywność naukowa, mało widoczna w świecie

Kształcenie kadry na własne potrzeby; niska aktywność
międzynarodowa

**Wielozatrudnienie i brak motywacyjnego systemu
wynagrodzeń**

Zasady finansowania uczelni nie motywują do podnoszenia jakości

Dużo małych uczelni; fragmentacja dużych

Nieczytelny ustrój uczelni publicznych

Wątkie relacje uczelni z otoczeniem społecznym i gospodarczym

CELE

różnorodność

otwartość

mobilność

konkurencja

efektywność

przejrzystość

PROBLEMY

Niska jakość studiów na kierunkach masowych;
ogromna liczba studentów niestacjonarnych

Zbyt sztywne, centralnie ustalone kierunki studiów

Nierówności społeczne w dostępie do studiów

Skromna aktywność naukowa, mało widoczna w świecie

Kształcenie kadry na własne potrzeby; niska aktywność
międzynarodowa

Wielozatrudnienie i brak motywacyjnego systemu wynagrodzeń

**Zasady finansowania uczelni nie motywują do podnoszenia
jakości**

Dużo małych uczelni; fragmentacja dużych

Nieczytelny ustrój uczelni publicznych

Wątkie relacje uczelni z otoczeniem społecznym i gospodarczym

CELE

różnorodność

otwartość

mobilność

konkurencja

efektywność

przejrzystość

PROBLEMY

Niska jakość studiów na kierunkach masowych;
ogromna liczba studentów niestacjonarnych

Zbyt sztywne, centralnie ustalone kierunki studiów

Nierówności społeczne w dostępie do studiów

Skromna aktywność naukowa, mało widoczna w świecie

Kształcenie kadry na własne potrzeby; niska aktywność
międzynarodowa

Wielozatrudnienie i brak motywacyjnego systemu wynagrodzeń

Zasady finansowania uczelni nie motywują do podnoszenia jakości

Dużo małych uczelni; fragmentacja dużych

Nieczytelny ustrój uczelni publicznych

Wątkie relacje uczelni z otoczeniem społecznym i gospodarczym

CELE

różnorodność

otwartość

mobilność

konkurencja

efektywność

przejrzystość

PROBLEMY

Niska jakość studiów na kierunkach masowych;
ogromna liczba studentów niestacjonarnych

Zbyt sztywne, centralnie ustalane kierunki studiów

Nierówności społeczne w dostępie do studiów

Skromna aktywność naukowa, mało widoczna w świecie

Kształcenie kadry na własne potrzeby; niska aktywność
międzynarodowa

Wielozatrudnienie i brak motywacyjnego systemu wynagrodzeń

Zasady finansowania uczelni nie motywują do podnoszenia jakości

Dużo małych uczelni; fragmentacja dużych

Nieczytelny ustrój uczelni publicznych

Wątkłe relacje uczelni z otoczeniem społecznym i gospodarczym

CELE

różnorodność

otwartość

mobilność

konkurencja

efektywność

przejrzystość

PROBLEMY

Niska jakość studiów na kierunkach masowych;
ogromna liczba studentów niestacjonarnych

Zbyt sztywne, centralnie ustalone kierunki studiów

Nierówności społeczne w dostępie do studiów

Skromna aktywność naukowa, mało widoczna w świecie

Kształcenie kadry na własne potrzeby; niska aktywność
międzynarodowa

Wielozatrudnienie i brak motywacyjnego systemu wynagrodzeń

Zasady finansowania uczelni nie motywują do podnoszenia jakości

Dużo małych uczelni; fragmentacja dużych

Nieczysty ustrój uczelni publicznych

**Wątpliwe relacje uczelni z otoczeniem społecznym
i gospodarczym**

CELE

różnorodność

otwartość

mobilność

konkurencja

efektywność

przejrzystość

RÓŻNORODNOŚĆ UCZELNI I PROGRAMÓW

Programy dyplomowe zamiast kierunków

- ▶ Programy dyplomowe projektowane przez uczelnie zastępują odgórnie ustalane kierunki studiów
- ▶ Uruchomienie programu będzie wymagało zaakceptowania przez PKA (akredytacja)
- ▶ Typy programów dyplomowych:
 - **multidyscyplinarne** – na studiach I stopnia
 - **zawodowe** – na studiach I i II stopnia – zawody
 - **akademickie** – na studiach I i II stopnia – dziedziny wiedzy
 - **badawcze** – na studiach III stopnia

Typy uczelni

- ▶ Kolegia akademickie (*college*) **NOWE**
- ▶ Uczelnie zawodowe
- ▶ Uczelnie akademickie
- ▶ Uczelnie badawcze **NOWE**

Typy uczelni – podstawowe różnice

Uczelnie dydaktyczne			Uczelnie naukowo-dydaktyczne	
Kolegia akademickie	Uczelnie zawodowe		Uczelnie Akademickie	Uczelnie badawcze
Programy multidyscyplinarne I stopnia	Programy zawodowe I i II stopnia	DYDAKTYKA	Programy akademickie I i II stopnia	Programy badawcze III stopnia i akademickie II stopnia
Możliwość prowadzenia badań naukowych	Możliwość prowadzenia badań naukowych	BADANIA	Możliwość prowadzenia programów badawczych III stopnia oraz programów zawodowych i ogólnokształcących	Możliwość prowadzenia programów akademickich I stopnia, zawodowych I i II stopnia oraz programów ogólnokształcących
Kadra dydaktyczna, bez obowiązku prowadzenia badań	Kadra dydaktyczna, bez obowiązku prowadzenia badań oraz praktycy (spoza SW) w danych dziedzinach	KADRA	Wymóg prowadzenia badań naukowych	Wymóg prowadzenia badań naukowych
			Wysoka jakość badań poparta pozytywną ewaluacją KEJN	Jakość badań na poziomie światowym poparta wyróżniającą ewaluacją KEJN
			Kadra naukowo-dydaktyczna, obowiązek prowadzenia badań oraz praktycy (spoza SW) w przypadku prowadzenia programów zawodowych	Kadra naukowo-dydaktyczna, obowiązek prowadzenia badań, liczba studentów na pracownika naukowo-dydaktycznego niższa niż w uczelniach akademickich

Likwidacja studiów niestacjonarnych

- ▶ **Studia w trybie standardowym** – w pełnym wymiarze czasu, w ciągu dwóch semestrów w roku akademickim
- ▶ **Studia w trybie przedłużonym** – ten sam program, większa liczba semestrów, mniejszy wymiar czasu tygodniowo
- ▶ Czas studiów w trybie przedłużonym może zostać skrócony poprzez udział w zajęciach w **semestrze wakacyjnym**

OTWARTOŚĆ NA OTOCZENIE SPOŁECZNE I GOSPODARCZE

Zwiększona dostępność pomocy socjalnej

- ▶ Likwidacja stypendiów za wyniki w nauce wypłacanych ze środków publicznych i przeniesienie zaoszczędzonych środków na stypendia socjalne
- ▶ Podwyższenie progów dochodowych uprawniających do otrzymania stypendium socjalnego
- ▶ Promesa stypendium socjalnego
- ▶ Stypendia socjalne będą przyznawane i wypłacane w systemie pomocy społecznej, nie na uczelniach

Partnerstwo na rzecz Transferu Wiedzy

- ▶ Zmiany w prawie praw do własności intelektualnej i podziału zysków pochodzących z komercjalizacji badań, zasad zamawiania usług edukacyjnych przez przedsiębiorstwa
- ▶ Wspomaganie tworzenia *spin-off*
- ▶ Portal informacyjny o kompetencjach zespołów badawczych
- ▶ Kampania informacyjnej wśród przedsiębiorców o możliwościach i dobrych praktykach współpracy z uczelniami
- ▶ Cykliczne regionalne badania satysfakcji pracodawców z przygotowania absolwentów uczelni do pracy

MOBILNOŚĆ KADRY I STUDENTÓW

Wymagania i ułatwienia mobilności

- ▶ Zakaz zatrudniania własnych doktorów (przez 2 lata)
- ▶ Wymaganie mobilności profesorów
- ▶ Staże podoktorskie, badawcze i praktyczne
- ▶ Pakiety *start-up* dla wybitnych badaczy z innych ośrodków
- ▶ Ułatwienia wizowe oraz uproszczona procedura związana z uzyskaniem pozwolenia na pracę
- ▶ Profesury wizytujące w uczelniach dla wybitnych praktyków, opłacane z Partnerstwa na rzecz Transferu Wiedzy

Krajowa Agencja Wymiany Akademickiej

- ▶ Promocja Polski jako miejsca studiów oraz badań naukowych; upowszechnianie oferty polskich uczelni za granicą
- ▶ Pomoc w rekrutowaniu kadry i studentów zagranicznych na programy stypendialne finansowane ze środków publicznych
- ▶ Pomoc zagranicznym naukowcom w spędzeniu urlopu naukowego *sabbatical* na polskiej uczelni
- ▶ Kształcenie profesjonalnych kadr i promowanie dobrych praktyk w zakresie internacjonalizacji
- ▶ Nostryfikacja zagranicznych dyplomów akademickich

KONKURENCJA JAKO INSTRUMENT POPRAWY JAKOŚCI

Kontraktowe finansowanie studiów

- ▶ **Studia w trybie zwykłym**

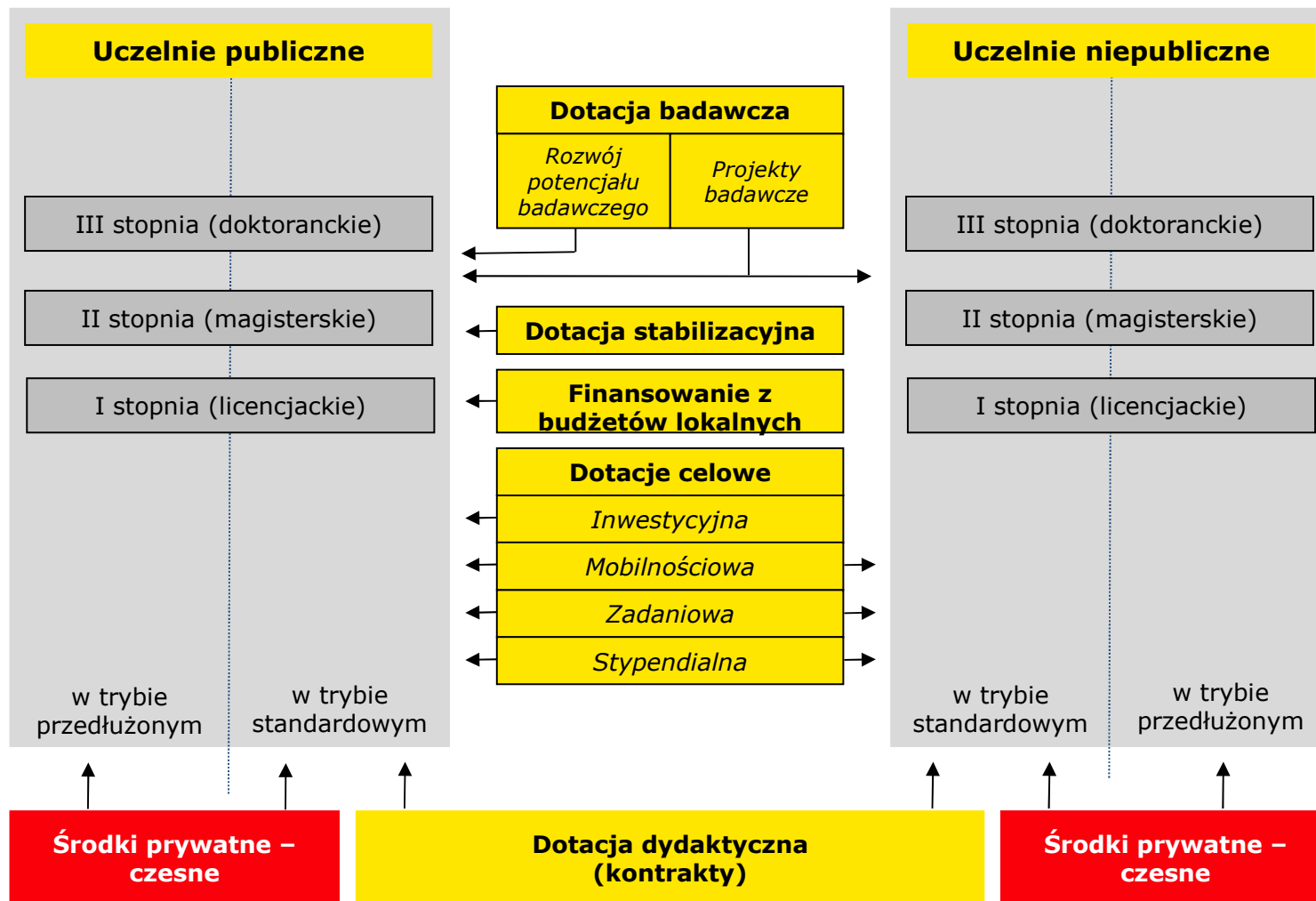
(tak samo w uczelniach publicznych i niepublicznych)

- bezpłatne w ramach kontraktów, w granicach liczby punktów ECTS w programie dyplomowym
- płatne poza kontraktem

- ▶ **Studia w trybie przedłużonym**

- płatne

System finansowania uczelni

EFEKTYWNOŚĆ WYKORZYSTANIA ZASOBÓW

Usprawnienie zarządzania strategicznego szkolnictwem wyższym przez państwo

- ▶ Ten sam minister ma pełnić funkcje ministra właściwego do spraw nauki oraz ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego
- ▶ Minister (a nie parlament lub Rada Ministrów) będzie powoływał, przekształcał i likwidował uczelnie publiczne

Przekształcenia uczelni publicznych (łączenie i dzielenie)

- ▶ Analiza celowości przekształceń uczelni publicznych ze względu na:
 - prognozy demograficzne
 - efektywne wykorzystanie zasobów materialnych i kadrowych
 - zapewnienie studentom szerokiej oferty edukacyjnej w ramach jednej uczelni
 - podniesienie międzynarodowej pozycji polskich uczelni
- ▶ Uczelnie publiczne (i niepubliczne) uzyskają zdolność upadłościową

Motywacyjne wynagradzanie kadry i ograniczenie wielozatrudnienia

- ▶ Uczelnie publiczne same ustalają wynagrodzenia (nie obowiązują przepisy ustawy o wynagrodzeniach w sferze budżetowej)
- ▶ Kadra akademicka może podejmować pracę u innego pracodawcy w wymiarze co najwyżej 1/2 etatu
- ▶ Wykonywanie zadań dydaktycznych lub badawczych poza uczelnią niezależnie od formy prawnej będzie wymagać zgody władz uczelni

PRZEJRZYSTOŚĆ DZIAŁANIA

Klarowny ustrój uczelni publicznych

- ▶ **Rada powiernicze** - powołuje Minister, rada powołuje i rozliczają władze wykonawcze
- ▶ **Rektor, Kanclerz, Kwestor** – władza wykonawcza
- ▶ **Senat akademicki** – przedstawicielski organ opiniotwórczy w sprawach badań, dydaktyki i polityki kadrowej
- ▶ **Rada pracownicza** – przedstawicielstwo pracowników
- ▶ **Samorząd studentów** – przedstawicielstwo studentów, reprezentowane w Senacie

Rejestr Studentów i System Rekrutacji Studentów

- ▶ **Ogólnopolski Rejestr Studentów** – dane o sfinansowanych ze środków publicznych studiach i pomocy materialnej
- ▶ **Centralny System Rekrutacji Studentów** – rejestracja w jednym serwisie internetowym na wszystkie studia, we wszystkich uczelniach
 - kandydat określa studia pierwszego wyboru (i kolejnych)
 - system pobiera wyniki matur z Komisji Egzaminacyjnych
 - ranking kandydatów (dla każdej uczelni i programu dyplomowego)
 - elektroniczna immatrykulacja
 - wniosek o promesę stypendium

Przejrzysta polityka kadrowa

- ▶ **Adiunkt, profesor nadzw. i zwyczajny, st. wykładowca, docent** – wymagany stopień doktora oraz spełnienia warunków mobilności
- ▶ **St. wykładowca, docent, profesor wizytujący** – mogą być zatrudniani praktycy bez doktoratu
- ▶ Uczelnia może uzależnić powołanie na stanowisko profesora ndzw. od posiadania habilitacji, a na stanowisko profesora zwyczajnego od posiadania tytułu naukowego
- ▶ Zatrudnianie kadry akademickiej w uczelniach publicznych będzie się odbywało w drodze konkursu, ogłaszanego na stronach Ministerstwa. Konkursy na stanowiska profesorskie w uczelniach akademickich będą międzynarodowe.

SSW2020 – najważniejsze działania

1. Nowe rodzaje uczelni: kolegia akademickie i uczelnie badawcze
2. Programy dyplomowe projektowane przez uczelnie zamiast przewidzianych rozporządzeniem kierunków
3. Zamiana studiów niestacjonarnych na studia w trybie przedłużonym
4. Upowszechnienie 3-stopniowego systemu studiów
5. Studia bezpłatne kontraktowane przez państwo, zarówno w uczelniach publicznych, jak i niepublicznych
6. Powiązanie akredytacji z ewaluacją badań
7. Wymogi kadrowe formułowane w oparciu o osiągnięcia naukowe i zawodowe, a nie stopnie i tytuły naukowe
8. Ograniczenie zatrudniania własnych doktorów i wymagania mobilności
9. Ograniczenie wielozatrudnienia etatowego i umownego
10. Rady powiernicze we wszystkich uczelniach publicznych

Dziękujemy za uwagę

Więcej informacji na:

www.uczelnie2020.pl